

Til

Arbeidsdepartementet
Einar Gerhardsens plass 3,
Postboks 8019 Dep,
0030 Oslo

HØRING – NOU 2010:5 AKTIV DELTAKELSE, LIKEVERD OG INKLUDERING - ET HELHETLIG HJELPEMIDDELTLIBUD - UTTALELSE FRA FROGN KOMMUNE

Høringsuttalelse fra Frogn kommune:

Frogn kommune mener retten til hjelpemidler fortsatt skal ligge til folketrygdloven med et statlig finansieringsansvar. Dagens lover er for svake og rettighetsaspektet må styrkes. Dette vil sikre funksjonshemmede tilgang til hjelpemidler på alle livsområder, med mulighet til å leve et selvstendig liv. De økonomiske utfordringer kommunene står overfor gir lite rom for nye omfattende oppgaver på dette området. Retten til hjelpemidler må være uavhengig av geografisk bosted og kommuneøkonomi.

Frogn kommune mener at forslaget fra Holteutvalget har en del positive aspekter. Det er behov for et mer robust og fleksibelt system, med helhetlige løsninger, mer rettet mot arbeidslivet og større satsing på innovasjon og kompetanse. Dette i lys av den demografiske utviklingen, endring i sykdomsbilde og den teknologiske utviklingen.

Det er videre viktig å avklare ansvar mellom stat, kommune og brukeren selv.

Frogn kommune mener dagens system fungerer bra på mange områder, men at det kan trenge både utbedring og effektivisering.

Bakgrunn

I april 2008 oppnevnte regjeringen Stoltenberg II et utvalg for å foreta en helhetlig gjennomgang av forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet. Utvalget er ledet av Arnt Holte. Hovedformålet med utredningen var å få en vurdering av mulige langsiktige grep som kan gi varige og effektive kvalitets- og kompetanseforbedringer i systemet for formidling og forvaltning av hjelpemidler. I dag er hjelpemiddelområdet hjemlet i folketrygdloven og hjelpemidlene finansieres av staten til brukere med varige (over 2 år) funksjonsnedsettelse.

Holteutvalget foreslår å overføre ansvar fra stat til kommune.

Utvalget foreslår å overføre mye av dagens statlige ansvar til kommunene for å oppnå mer helhetlige løsninger og kostnadskontroll i forhold til hjelpemiddelområdet. I praksis betyr dette at kommunen får et større ansvar for hjelpemidler i dagliglivet og at opplæringsmyndighetene (skole) får større ansvar for hjelpemidler innen opplæring og at spesialisthelsetjenesten får et tydeligere ansvar for behandlingshjelpemidler.

Det som foreslås finansiert gjennom rammebevilgningene til kommunen er basishjelpemidler (enkle hjelpemidler) i barnehage, skole, dagligliv, bolig / omsorgsbolig og pleie og omsorg. Samt ansvar for utstyr til trening, stimulering og lek (gjelder særlig barn og unge). Dette for å unngå gråsoner i forhold til kortvarig og langvarig behov, samt gråsoner i forbindelse med omsorgsboliger og institusjoner. Noe foreslås også finansiert gjennom Husbanken, eksempelvis trappeheiser og ramper. En slik overføring av ansvar og oppgaver fra staten til kommunene forutsetter at midler avsatt til formålet må følge med.

Et lovutvalg skal gå gjennom jussen for å sikre rettighetene til brukerne.

Utvalget legger til grunn at ansvaret for mer komplekse og sammensatte behov fortsatt skal være de statlige hjelpemiddelsentralenes ansvar. Disse vil etter utvalgets forslag utgjøre en mer rendyrket og fleksibel andrelinjetjeneste. Likeså foreslår utvalget at ansvaret for ortopediske hjelpemidler, behandlings hjelpemidler og høreapparat tillegges spesialisthelsetjenesten (sykehusene).

Konsekvenser for kommunen.

Kommunene får ansvar for å finansiere basishjelpemidler i dagliglivet, barnehage, skole, boliger / omsorgsboliger og pleie- og omsorg. Kommunene vil også få ansvar for vedtak, bestilling, lagerhold, transport, service/repasjon, resirkulering og markedsoversikt. Dette vil medføre økt behov for ergoterapiressurser og hjelpemiddelteknikere / vaktmestere på kommunalt hjelpemiddellager, samt økt administrasjon / saksbehandling i forhold til hjelpemidler. Det vil bli behov for større lagerareal og mye utstyr.

Kommunen må være sikret nok rammebevilgninger og tileggsbevilgninger for å sikre brukernes behov gjennom hele året. Kommunens dilemma ved rammeoverføringer vil være at de må prioritere i forhold til alle kommunens behov.

Konsekvenser for brukerne.

Ansvar for formidling av hjelpemidler vil bli oppstykket ved sektordeling. Det blir flere aktører; kommunen, stat, sykehus og evt. Husbanken. Dette kan gjøre det vanskeligere for brukeren i forhold til koordinering. Gråsoner vil oppstå i overgangen mellom barnehage, skole, arbeid og dagligliv. Uten retten til hjelpemidler i folketrygden, kan tilgangen til rett hjelpemiddel til rett tid bli en budsjettsak innenfor den enkelte sektoren i kommunen. Barn og unge er særskilt utsatt fordi de vokser og behovet endrer seg hele tiden, og de er aktive på flere arenaer.

Dersom det ikke følger med nok midler kan dette føre til at brukerne ikke får tilgang til de hjelpemidlene de trenger for å kunne leve et selvstendig liv. Knappe ressurser kan føre til at det må prioriteres strengt i forhold til innvilgelse av hjelpemidler. Noe som kan gi forskjellsbehandling av brukerne i forhold til retten til helsetjenester. Kommuner med dårlig økonomi kan velge å forvalte overføringene til andre formål dersom midlene ikke er øremerket.

Kompetanse, innovasjon og forskning er et viktig satsningsområde og oppfattes som vanskelig å ivareta i den enkelte kommune. Likeledes vil spisskompetansen på hjelpemiddelmarkedet og spesialtilpasninger bli svekket hvis dette legges til kommunen.

Rådmannen i Frogn kommune avgir følgende høringsuttalelse:

”Frogn kommune mener retten til hjelpemidler fortsatt skal ligge til folketrygdloven med et statlig finansieringsansvar. Dagens lover er for svake og rettighetsaspektet må styrkes. Dette vil sikre funksjonshemmede tilgang til hjelpemidler på alle livsområder, med mulighet til å leve et selvstendig liv. De økonomiske utfordringer kommunene står overfor gir lite rom for nye omfattende oppgaver på dette området. Retten til hjelpemidler må være uavhengig av geografisk bosted og kommuneøkonomi.

Frogn kommune mener at forslaget fra Holteutvalget har en del positive aspekter. Det er behov for et mer robust og fleksibelt system, med helhetlige løsninger, mer rettet mot arbeidslivet og større satsing på innovasjon og kompetanse. Dette i lys av den demografiske utviklingen, endring i sykdomsbilde og den teknologiske utviklingen.

Det er videre viktig å avklare ansvar mellom stat, kommune og brukeren selv.

Frogn kommune mener dagens system fungerer bra på mange områder, men at det kan trenge både utbedring og effektivisering.”

Rådet for personer med nedsatt funksjonshemmede diskuterte saken i sitt møte den 29.9.2010 og slutter seg til uttalelsen fra Frogn kommune.

Rådmannen i Frogn, 15. oktober 2010

Lise Sannerud